

PRAVILNIK

O STALNOM STRUČNOM USAVRŠAVANJU NASTAVNIKA, VASPITAČA I STRUČNIH SARADNIKA

("Sl. glasnik RS", br. 86/2015)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se oblici stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika, prioritetne oblasti za stručno usavršavanje, programi i način organizovanja stalnog stručnog usavršavanja i druga pitanja od značaja za razvoj sistema stručnog usavršavanja.

Član 2

Profesionalni razvoj je složen proces koji podrazumeva stalno razvijanje kompetencija nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika radi kvalitetnijeg obavljanja posla i unapređivanja razvoja dece, učenika i polaznika, odnosno nivoa njihovih postignuća.

Sastavni i obavezni deo profesionalnog razvoja je stručno usavršavanje koje podrazumeva sticanje novih i usavršavanje postojećih kompetencija važnih za unapređivanje vaspitno-obrazovnog, obrazovno-vaspitnog, vaspitnog, stručnog rada i nege dece (u daljem tekstu: obrazovno-vaspitni rad).

Sastavni deo profesionalnog razvoja jeste i razvoj karijere napredovanjem u određeno zvanje.

Član 3

Stručno usavršavanje nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika ustanova planira u skladu sa potrebama i prioritetima obrazovanja i vaspitanja dece i učenika, prioriternim oblastima koje utvrđuje ministar nadležan za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: ministar) i na osnovu sagledavanja nivoa razvijenosti svih kompetencija za profesiju nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika u ustanovi.

Potrebe i prioritete stručnog usavršavanja ustanova planira i na osnovu iskazanih ličnih planova profesionalnog razvoja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika, rezultata samovrednovanja i vrednovanja kvaliteta rada ustanove, izveštaja o ostvarenosti standarda postignuća i drugih pokazatelja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.

Lični plan profesionalnog razvoja nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika sačinjava se na osnovu samoprocene nivoa razvijenosti svih kompetencija za profesiju nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika (u daljem tekstu: kompetencije).

Član 4

Stalno stručno usavršavanje ostvaruje se aktivnostima koje:

1) preduzima ustanova u okviru svojih razvojnih aktivnosti, i to:

(1) izvođenjem uglednih, odnosno oglednih časova, i drugih nastavnih i vannastavnih aktivnosti sa diskusijom i analizom,

(2) izlaganjem na sastancima stručnih organa i tela koje se odnosi na savladan program stručnog usavršavanja ili drugi oblik stručnog usavršavanja van ustanove,

(3) učešćem u: istraživanjima, projektima obrazovno-vaspitnog karaktera u ustanovi, programima od nacionalnog značaja u ustanovi, međunarodnim programima, skupovima, seminarima i mrežama, programu ogleđa, radu model centra;

2) se sprovode po odobrenim programima obuka i stručnih skupova, u skladu sa ovim pravilnikom;

3) preduzima ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo), Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja i Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, Pedagoški zavod Vojvodine, po postupku utvrđenom ovim pravilnikom, kroz stručna i studijska putovanja;

4) preduzima Ministarstvo, a nije obuhvaćeno tač. 2) i 3) ovog člana;

5) preduzima nastavnik, vaspitač i stručni saradnik u skladu sa ličnim planom profesionalnog razvoja, i to aktivnostima koje nisu navedene u tač. 1) do 3) ovog člana (objavljivanje stručnih radova, članaka, autorstvo i koautorstvo odobrenog udžbenika ili drugog nastavnog sredstva, međunarodni skupovi i dr.).

Član 5

Stručno usavršavanje iz člana 4. stav 1. tač. 1), 2) i 3) ovog pravilnika jeste obavezna aktivnost nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika utvrđena pedagoškom normom, u okviru 40-časovne radne nedelje.

Oblike stalnog stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika iz člana 4. stav 1. tač. 2) i 3) nadležni organ ili organizacija odobrava po utvrđenoj proceduri.

Za stručno usavršavanje iz člana 4. stav 1. tač. 2) do 4) ovog pravilnika nastavnik, vaspitač i stručni saradnik ima pravo na plaćeno odsustvo u skladu sa Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Zakon) i posebnim kolektivnim ugovorom.

II OBLICI STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA

1. Programi i prioritetne oblasti stalnog stručnog usavršavanja

Član 6

Programe obuke iz člana 4. stav 1. tačka 2) ovog pravilnika, u skladu sa Zakonom, odobrava Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Zavod) na osnovu konkursa i objavljuje na svojoj internet stranici, a programe na jezicima nacionalnih manjina na kojima se ostvaruje obrazovno-vaspiti rad u Autonomnoj pokrajini Vojvodini - odobrava Pedagoški zavod Vojvodine (u daljem tekstu: Pedagoški zavod).

Program obuke od javnog interesa donosi ministar i određuje realizatora.

Program obuke od javnog interesa je program koji svojim sadržajem, ciljevima i ishodima doprinosi sistemskom razvoju i unapređivanju obrazovno-vaspiti rada i ne podleže konkursu.

Program iz stava 2. ovog člana ministar donosi na period od dve godine i besplatni su za učesnike.

Elementi programa iz st. 1. i 2. ovog člana su: naziv, cilj, prioritetna oblast na koju se program odnosi, kompetencije koje program razvija, sadržaj, oblici rada, ciljne grupe, trajanje programa i vremenski raspored aktivnosti, način provere primene stečenih znanja i veština i način praćenja efekata programa.

Član 7

Prioritetne oblasti stručnog usavršavanja od značaja za razvoj obrazovanja i vaspitanja jesu:

- 1) individualizovani pristup u radu sa decom, učenicima i polaznicima korišćenjem različitih metoda i oblika rada u realizaciji nastavnog predmeta i/ili oblasti;
- 2) praćenje i vrednovanje obrazovnih postignuća, odnosno praćenje i podsticanje razvoja dece, učenika i polaznika;
- 3) izbor, izrada, prilagođavanje i upotreba udžbenika, drugog didaktičko-metodičkog materijala i drugih izvora znanja za određeni nastavni predmet, odnosno vaspitno-obrazovnu oblast;
- 4) stvaranje tolerantne i nediskriminativne sredine za učenje i razvoj svakog pojedinca, zaštita od nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja i diskriminacije;
- 5) prepoznavanje bezbednosnih rizika i reagovanje na njih.

Član 8

Program stalnog stručnog usavršavanja (u daljem tekstu: Program) ostvaruje se kroz neposredan rad ili na daljinu putem interneta.

Program koji se ostvaruje kroz neposredan rad može da traje najkraće osam, a najduže 24 sata. Obuka može da traje najduže osam sati dnevno. Najveći broj učesnika po grupi je 30 i za svaku grupu se angažuju najmanje dva realizatora.

Program koji se ostvaruje na daljinu putem interneta može da traje od dve do pet nedelja, sa maksimalnim opterećenjem od osam sati nedeljno, u ukupnom trajanju od osam do 40 sati. Ovi programi obavezno imaju i deo koji se realizuje neposredno u trajanju od najmanje dva, a najviše 24 sata. Deo programa koji se realizuje neposredno, izvodi se u grupama do 30 učesnika.

Program do 30 učesnika koji se ostvaruje na daljinu ima dva voditelja. Broj polaznika može da bude veći od 30 i pri tome je organizator dužan da obezbedi još po jednog realizatora na svakih narednih 15 učesnika.

Organizator je dužan da izvede program za grupu od najmanje 15 učesnika. Organizator može da izvede program i za manje od 15 učesnika.

Jedna osoba može da bude realizator za najviše pet odobrenih programa.

Član 9

Zavod raspisuje konkurs za odobravanje programa stalnog stručnog usavršavanja svake druge godine.

Konkurs se objavljuje u javnom glasilu "Prosvetni pregled" i na internet stranici Zavoda i traje od 15. oktobra do 15. novembra.

Pravo učešća na konkursu imaju: ustanove koje obavljaju delatnost obrazovanja i vaspitanja u skladu sa Zakonom, visokoškolske ustanove, naučnoistraživačke organizacije i druge ustanove i udruženja koja, u skladu sa zakonom, mogu da ostvaruju programe iz oblasti obrazovanja i vaspitanja.

Stručna usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika stručnih predmeta u srednjim stručnim školama mogu da organizuju i privredna društva i ustanove čija je delatnost predmet stručnog usavršavanja.

Zavod vrši procenu usaglašenosti programa obuke sa nastavnim planom i programom, odnosno prioriternim oblastima stručnog usavršavanja.

Program se odobrava na period od dve godine.

Član 10

U prijavi na konkurs dostavlja se program stalnog stručnog usavršavanja u kome se, osim elemenata iz člana 6. stav 3. ovog pravilnika, navode i:

- 1) naziv i reference organizatora programa;
- 2) reference autora u vezi sa temom programa;
- 3) reference realizatora obuke u vezi sa temom programa i u vezi sa veštinama i iskustvom u izvođenju obuka;
- 4) prioriterni oblasti koje utvrdi ministar, a na koje se program odnosi;
- 5) rezultate istraživanja koja ukazuju da je problem moguće prevazići predloženim programom i procenu očekivanih efekata obuke;
- 6) ako je program prethodno bio odobren, broj održanih obuka i učesnika;
- 7) cena po učesniku i specifikacija cene.

Član 11

Komisiju za pripremu predloga za odobravanje programa stalnog stručnog usavršavanja obrazuje direktor Zavoda, odnosno Pedagoškog zavoda. Rad komisije uređuje se opštim aktom Zavoda, odnosno Pedagoškog zavoda.

Na predlog komisije iz stava 1. ovog člana direktor Zavoda, odnosno Pedagoškog zavoda odobrava programe.

Odobreni programi stalnog stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika i lista odobrenih programa Pedagoškog zavoda, objavljuju se u katalogu na veb stranici Zavoda, najkasnije do 15. maja školske godine u kojoj je objavljen konkurs.

Lista programa koje odobrava ministar objavljena je na veb stranici Zavoda i redovno se ažurira.

Član 12

Organizator programa dostavlja Zavodu najavu obuke najkasnije 10 dana pre njenog izvođenja elektronskim putem.

Organizator programa dobija od Zavoda listu identifikacionih kodova (tokena) koju dodeljuje učesnicima, a na osnovu kojih učesnici nakon obuke, a najkasnije u roku od 10 dana od završetka obuke, registruju svoje bodove na internet stranici Ministarstva, popunjavaju evaluacioni obrazac i dobijaju elektronsko uverenje o savladanom programu.

Uverenje sadrži podatke o učesniku, organizatoru, realizatoru, kao i naziv obuke, kataloški broj i školska godina na koju se katalog odnosi, odnosno broj rešenja ministra, podatke o kompetencijama, prioritetnoj oblasti, trajanju obuke, broju bodova.

U slučaju potrebe učesnik može od Ministarstva zatražiti uverenje i u štampanoj formi.

Ministarstvo vodi evidenciju o pohađanim obukama unutar registra nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika i omogućava ustanovama uvid u registar za zaposlene u ustanovama.

Organizator, nakon realizovanja programa obuke i stručnog skupa, izdaje nastavniku, vaspitaču i stručnom saradniku uverenje o savladanom programu stručnog usavršavanja.

Organizator programa je dužan da realizuje obuke pod uslovima i na način pod kojim je program odobren i da Zavodu u roku od 30 dana elektronskim putem dostavi izveštaj o realizovanoj obuci sa overenim spiskom učesnika.

2. Stručni skupovi

Član 13

Ustanove i udruženja koji obavljaju delatnosti koje mogu biti predmet stručnog usavršavanja (u daljem tekstu: organizator stručnog skupa), mogu da organizuju stručne skupove: konferencije i kongrese.

Stručni skup je priznat oblik stručnog usavršavanja ako je odobren od strane Zavoda, odnosno Pedagoškog zavoda.

Ministarstvo, odnosno pokrajinski organ uprave nadležan za poslove obrazovanja, Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, Zavod i Pedagoški zavod, organizuju stručne skupove bez odobravanja.

Organizator stručnog skupa iz stava 1. ovog člana elektronskim putem prijavljuje Zavodu održavanje stručnog skupa najkasnije 60 dana pre njegovog početka.

Uz prijavu organizator stručnog skupa dostavlja:

- 1) naziv skupa;
- 2) cilj skupa;
- 3) teme skupa i okvirne programske sadržaje kao i prioritetne oblasti stručnog usavršavanja kojima pripada skup po svojoj tematici;
- 4) okvirni plan rada;
- 5) ciljnu grupu;
- 6) datum održavanja;
- 7) imena stručnih lica koja čine programski odbor stručnog skupa i njihove reference.

Po odobravanju skupa, organizator dobija od Zavoda listu identifikacionih kodova (tokena) koju dodeljuje učesnicima na osnovu kojih učesnici stručnog skupa najkasnije u roku od 10 dana od završetka skupa, registruju svoje bodove na internet stranici Ministarstva, popunjavaju evaluacioni obrazac i dobijaju elektronsko uverenje o učešću na skupu. Uverenje sadrži sve podatke navedene u stavu 3. ovog člana.

U slučaju potrebe učesnik može od Ministarstva zatražiti uverenje i u štampanoj formi.

Ministarstvo vodi evidenciju o učešću na stručnim skupovima unutar registra nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika i omogućava ustanovama uvid u registar za zaposlene u ustanovama.

Stručni skupovi kao odobreni oblik stručnog usavršavanja, uključujući i one koje je odobrio Pedagoški zavod, objavljuju se na veb stranici Zavoda, najkasnije 30 dana pre održavanja stručnog skupa.

Organizator je dužan da stručni skup, kao odobreni oblik stručnog usavršavanja, održi prema objavljenim uslovima u skladu sa ovim pravilnikom i da u roku od 15 dana, u elektronskom obliku, dostavi Zavodu izveštaj o održanom stručnom skupu sa spiskom učesnika.

3. Stručna i studijska putovanja

Član 14

Stručno putovanje, u smislu ovog pravilnika, jeste putovanje organizovano u zemlji ili inostranstvu radi unapređivanja znanja i iskustva u okviru struke, odnosno profesije nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika.

Studijsko putovanje, u smislu ovog pravilnika, jeste putovanje organizovano u zemlji ili inostranstvu radi sticanja uvida i unapređivanja znanja i iskustva u okviru oblasti, teme, odnosno aktivnosti vezane za konkretni posao nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika.

Nastavnik, vaspitač i stručni saradnik podnosi pisani izveštaj ustanovi koja ga je uputila na stručno ili studijsko putovanje.

III PRAĆENJE OSTVARIVANJA STRUČNOG USAVRŠAVANJA NASTAVNIKA, VASPITAČA I STRUČNIH SARADNIKA

Član 15

Nastavnik, vaspitač i stručni saradnik sistematično prati, analizira i vrednuje svoj obrazovno-vaspitni rad.

Član 16

Predškolska ustanova, osnovna i srednja škola, škola sa domom učenika, dom učenika:

- 1) prati ostvarivanje plana svih oblika stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika;
- 2) vodi evidenciju o profesionalnom statusu i stručnom usavršavanju nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika;
- 3) vrednuje rezultate stručnog usavršavanja;

- 4) analizira rezultate samovrednovanja i spoljašnjeg vrednovanja rada ustanove;
- 5) preduzima mere za unapređivanje kompetencija nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika prema utvrđenim potrebama;
- 6) preduzima mere za unapređivanje kompetencija nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika planiranjem dodatnog stručnog usavršavanja.

Evidenciju o stručnom usavršavanju i profesionalnom razvoju čuva ustanova u dosijeu nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika.

Član 17

Zavod:

- 1) analizira odobrene programe prema doprinosu kompetencijama za profesiju nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika koje razvijaju;
- 2) predlaže preduzimanje mera i aktivnosti za unapređivanje sistema stalnog stručnog usavršavanja;
- 3) prati realizaciju obuka i drugih oblika stručnog usavršavanja, u skladu sa ovim pravilnikom, kroz vrednovanje obuka od strane učesnika i izveštaje organizatora obuka o izvedenim obukama.

Zavod, odnosno Pedagoški zavod u saradnji sa školskim upravama prati i analizira realizaciju odobrenih programa i drugih oblika stručnog usavršavanja.

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja vrednuje ostvarivanje odobrenih programa i drugih oblika stručnog usavršavanja.

Zavod, Pedagoški zavod i Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja predlažu Ministarstvu mere i aktivnosti za unapređivanje stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika.

Član 18

Zavod rešenjem oduzima organizatoru programa odobrenje za ostvarivanje programa stručnog usavršavanja, ukoliko se utvrdi da u toku ostvarivanja ne ispunjava jedan od sledećih uslova:

- 1) ne realizuje stručno usavršavanje pod uslovima pod kojim je odobren program stručnog usavršavanja;
- 2) ne ispunjava obaveze prema Zavodu iz člana 12. stav 1. ovog pravilnika;
- 3) nema zadovoljavajuće ocene obuka i rezultate praćenja i ocenjivanja iz člana 16. stav 1. tačka 3) i člana 17. st. 2. i 3. ovog pravilnika.

Član 19

Zavod vodi bazu podataka o odobrenim i ostvarenim oblicima stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika.

IV OBAVEZNO STRUČNO USAVRŠAVANJE NASTAVNIKA, VASPITAČA I STRUČNOG SARADNIKA

Član 20

Plan stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača, stručnog saradnika je sastavni deo godišnjeg plana rada ustanove i usklađen je sa razvojnim planom ustanove i rezultatima samovrednovanja i spoljašnjeg vrednovanja ustanove.

Vaspitno-obrazovno, nastavničko, odnosno pedagoško veće u junu mesecu razmatra izveštaj direktora o stručnom usavršavanju nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika sa analizom rezultata primene stečenih znanja i veština.

Izveštaj sa analizom iz stava 2. ovog člana sastavni je deo godišnjeg izveštaja o radu ustanove i dostavlja se na usvajanje organu upravljanja, a po potrebi i organu jedinice lokalne samouprave i Ministarstvu.

Pedagoški kolegijum ustanove određuje svog člana koji prati ostvarivanje plana stručnog usavršavanja ustanove i o tome tromesečno izveštava direktora.

Član 21

Nastavnik, vaspitač i stručni saradnik ima pravo i dužnost da svake školske godine učestvuje u ostvarivanju različitih oblika stručnog usavršavanja u ustanovi, i to da:

- 1) prikaže: pojedini oblik stručnog usavršavanja koji je pohađao, a koji je u vezi sa poslovima nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika; primenu naučenog sa stručnog usavršavanja; rezultate praćenja razvoja deteta i učenika; stručnu knjigu, priručnik, stručni članak, didaktički materijal; rezultate obavljenog istraživanja, studijsko putovanje, stručnu posetu i slično;
- 2) održi ugledni, odnosno ogledni čas nastave, odnosno aktivnost i vodi radionicu;
- 3) prisustvuje aktivnostima iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana i učestvuje u njihovoj analizi;
- 4) učestvuje u: istraživanjima; projektima obrazovno-vaspitnog karaktera u ustanovi; programima od nacionalnog značaja u ustanovi; programima ogleda, model centra; planiranju i ostvarivanju oblika stručnog usavršavanja u okviru ustanove, u skladu sa potrebama zaposlenih.

Ustanova obezbeđuje ostvarivanje prava i dužnosti nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika iz stava 1. ovog člana.

Član 22

Nastavnik, vaspitač i stručni saradnik u okviru norme neposrednog rada sa decom, učenicima i polaznicima kao i drugih oblika rada ima pravo i dužnost da se stručno usavršava, kao i pravo da odsustvuje sa rada, u skladu sa Zakonom i propisom donetim na osnovu njega.

U okviru punog radnog vremena nastavnik, vaspitač i stručni saradnik ima 64 sati godišnje različitih oblika stručnog usavršavanja, i to:

- 1) 44 sata stručnog usavršavanja koje preduzima ustanova u okviru svojih razvojnih aktivnosti iz člana 4. stav 1. tačka 1. ovog pravilnika;

2) 20 sati stručnog usavršavanja iz člana 4. stav 1. tač. 2) do 4) ovog pravilnika, za šta ima pravo na plaćeno odsustvo.

Sat pohađanja obuke stručnog usavršavanja ima vrednost boda.

Dan učešća na stručnom skupu ima vrednost jednog boda.

Dan učešća na stručnom i studijskom putovanju ima vrednost jednog boda.

Zahtev za priznavanje odgovarajućeg broja bodova ostvarenih učestvovanjem na međunarodnom stručnom usavršavanju (sertifikat i prevod sertifikata), Zavodu podnosi ustanova u kojoj je nastavnik, vaspitač i stručni saradnik zaposlen.

Nastavnik, vaspitač i stručni saradnik dužan je da u toku pet godina ostvari najmanje 100 bodova iz različitih oblika stručnog usavršavanja iz stava 2. tačka 2. ovog člana, od čega najmanje 80 bodova iz odobrenih programa stručnog usavršavanja.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23

Nastavnik, vaspitač i stručni saradnik koji je zasnovao radni odnos posle 1. jula 2004. godine, a pre stupanja na snagu Pravilnika o stalnom stručnom usavršavanju i sticanju zvanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika ("Službeni glasnik RS", broj 85/13), dužan je da stekne 120 bodova za različite oblike stručnog usavršavanja za svoj petogodišnji period.

Nastavniku, vaspitaču i stručnom saradniku stručno usavršavanje koje je ostvario do stupanja na snagu Pravilnika o stalnom stručnom usavršavanju i sticanju zvanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika ("Službeni glasnik RS", broj 85/13) - 28. septembra 2013. godine, priznaje se u skladu sa odredbama ranije važećeg propisa, a stečeni bodovi uračunavaju se u broj bodova propisan Pravilnikom o stalnom stručnom usavršavanju i sticanju zvanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika ("Službeni glasnik RS", broj 85/13).

Član 24

Programi stručnog usavršavanja koje je doneo ministar prema odredbama Pravilnika o stalnom stručnom usavršavanju i sticanju zvanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika ("Službeni glasnik RS", broj 85/13) ostvarivaće se do 1. septembra 2016. godine.

Član 25

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe čl. 2. do 28. Pravilnika o stalnom stručnom usavršavanju i sticanju zvanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika ("Službeni glasnik RS", broj 85/13).

Član 26

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".